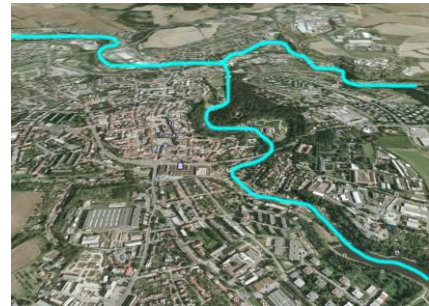

CYKLISTIKA V JIHLAVĚ

Město Jihlava je sídlem kraje Vysočina. Vedle historického města Jihlavy spadá do jeho správního území několik urbanisticky samostatných obcí přičleněných k městu. Z pohledu zhodnocení jeho potenciálu pro dopravu na **kole** je důležitým kritériem rozloha území a jeho geomorfologie. Jihlava se rozkládá na ploše cca 87 km² a leží na soutoku řek Jihlavy a Jihlávky. Nejvzdálenější části města leží 6 až 8 km od centra (Popice, Antonínův Důl), kompaktně zastavěné území sahá do vzdálenosti cca 3 km od středu města. Vzdálenost okrajových částí ve směru východ-západ činí cca 7,5 km, ve směru sever-jih cca 14 km.

Celé území má charakter náhorní plošiny, který je rozdělena na tři celky hluboko zaříznutými údolími řek. Zásadní zdroje a cíle cest ve městě jsou umístěny tak, že je třeba tato údolí často překonávat. Tento fakt vede ke snaze využívat sklonově nejvýhodnějších tras, což jsou historické cesty, dnes obvykle sběrné komunikace. Další bariéru tvoří silnice I/38, pro její překonání jsou (vyjma plochy přímo nad tunelem) jedinými spojnicemi opět sběrné komunikace.

Může se zdát, že Jihlava není předurčena k cyklistické dopravě. Při bližším prozkoumání a především po vyzkoušení místních stezek mnoho lidí změnilo názor a ztotožnilo se s myšlenkou, že v Jihlavě se vlastně jezdí na **kole** docela příjemně, normálně, jako v jakémkoli jiném městě.

Používaná síť cyklostezek a cyklotras v Jihlavě je rozdělena do charakteristických úseků a ty popsány podle typu použité úpravy:

- **stezka pro cyklisty (cyklostezka, často společně s chodci)**. Může být realizována v přidruženém prostoru místní komunikace nebo samostatně.
- **společný provoz s motorovými vozidly (cyklotrasa)**. Je přijatelný pro většinu cyklistů při nižších intenzitách a rychlostech automobilů. Funguje bez problémů v rezidenčních ulicích, kde se doporučuje zřízení zklidněných zón.
- **cykloobousměrka**. Umožňuje cyklistům průjezd v obou směrech po komunikacích, které jsou pro ostatní vozidla jednosměrné. Toto opatření umožňuje cyklistům přímější spojení.
- **cyklopruh**. Prostor určený především cyklistům. Má za cíl zvýšit ochranu cyklistů při průjezdu hlavním dopravním prostorem a z důvodu zviditelnění bývá zpravidla červeně podbarven. V současné době je v Jihlavě projekt ve fázi příprav a realizace prvních cyklopruhů je naplánovaná na začátek roku 2012.

Na území města je 23,6 km značených cyklotras, 10,3 km cyklostezek a 0,8 km cykloobousměrek.

MÍSTNÍ CYKLISTICKÉ STEZKY

Statutární město Jihlava se začalo výrazněji věnovat problematice cyklo dopravy a výstavbě stezek pro cyklisty od roku 2001, kdy byl postaven 1. úsek tzv. První cyklostezky vedené z městské části Staré Hory směrem do centra města o celkové délce 600 m (dnes B05). Pokračovalo se budováním cyklostezky o délce 1295 m a šířce 3 m v lokalitě mezi ulicemi Havlíčkova a Humpolecká. Část stezky kopíruje velmi frekventovanou ulici Romana Havelky a těsně před rozsáhlým nákupním centrem, v prostoru Vodního ráje, odbočuje k řece a dále ji vede po nábřeží řeky Jihlavy směrem k Jánskému kopečku. Dosáhlo se tak odklonění cyklistů z velmi frekventované silnice. Dnes je tato cyklostezka velmi oblíbeným cílem cyklistů, in-line bruslařů i chodců. Do současné doby se podařilo vybudovat několik větších či menších částí cyklostezek vymezených v Generelu cyklistické dopravy z roku 2003.

Síť cyklistických stezek a tras je navržena ve třech rovinách:

1. Greenway trasy – označení G01, ... , G04, vedené zelenými údolními
2. Radiální trasy – R01, ... , R06, vedené ve směru z okrajových částí do středu města
3. Tangenciální trasy – B01, ... , B09, spojující radiálně vedené trasy

Aktualizace [Generelu z roku 2011](#) nastínila nový přístup k budování cyklostezek a cykloopatření ve městě. Představy o síti cyklostezek se ukázaly nereálné (především z důvodů finančních, majetkových, prostorových, atd). Soustředění cyklistů na cyklostezky resp. do složitého systému zklidněných obslužných komunikací bez možnosti přímého průjezdu územím se ukázalo jako chybné. Rychlost budování cyklostezek společně s podrobnými průzkumy pohybu cyklistů po městě to potvrdily. Bylo třeba změnit základní koncept. Pokusit se definovat skutečné potřeby cyklistů a najít způsob, jak tyto potřeby naplnit.

Za pomoci existující dopravní infrastruktury a vhodné integrace místo striktního oddělování, s využitím již dnes platné legislativy. Byly nově definovány pojmy, co je dopravní a rekreační koridor, definovány potřeby širokého spektra obyvatel města, kteří se na kole pohybují nebo by se rádi pohybovali. Náklady na postavení cyklostezky jsou v průměru 5 mil. Kč/km, což je několikanásobně více oproti cyklopruhům - 600 tis. Kč/km realizace plus 60 tis. Kč/km/rok na obnovu. Zprůjezdnění jednosměrek pro cyklisty je finančně ještě méně náročné a zároveň se ukazuje jako velice efektivní a potřebné. Umožnit využívání pěší zóny cyklisty v centru města už je jen o vůli a pochopení příslušných orgánů.

Procyklistických opatření v rámci společného provozu s automobily je v Jihlavě zatím poskrovnu. Dobrým příkladem můžou být „cykloobousměrky“ na starém brněnském mostě a v ulicích Plukovníka Švece a Věžní. Z dosavadního počínání města je dobře patrná snaha o rozvoj cyklistiky, která však byla vnímána spíše jako rekreační aktivita. To, že lidé na **kolo** vůbec sednou, byť jen odpoledne po práci nebo o víkendu, je však výborným odrazovým můstkem k používání **kola** každý den. Především k cestám, které by jinak, mnohdy zcela zbytečně, uskutečnili autem. Ze statistických šetření vyplynulo, že občané by rádi používali **kolo** jako dopravní prostředek, pokud by se v městském provozu cítili bezpečně.

MÍSTNÍ CYKLISTICKÉ TRASY

Stříbrné pomezí

Statutární město Jihlava ve spolupráci s 26 partnerskými obcemi vytvořilo v roce 2011 ve svém okolí turistický systém o celkové délce 270 km. Unikátní dopravní značení v podobě očíslovaných rozcestníků (patníků), návěstí a upřesňujících značek provází pěší i cyklisty po památkách a zajímavostech regionu. Tento systém také využívá stávající turistické a cyklistické trasy. Realizace projektu proběhla v letech 2009-2011 za finanční pomoci Regionálního operačního programu NUTS 2 Jihovýchod. Více informací získáte na těchto webových stránkách www.stribrnepomezí.eu nebo na kontaktních místech partnerských obcí.

Klub českých turistů Vysočina (www.webhouse.cz/kct-vysocina) má v Jihlavě a okolí vyznačeno několik cyklotras. Jsou to trasy, které vedou po silnicích a dobrých místních a účelových komunikacích. Jejich značení je podobné jako u silničního značení pro motorová vozidla. Na všech žlutých značkách najdete symbol kola, číslo dané trasy a na směrových tabulích i kilometrové vzdálenosti k dalším cílům na trase. Umisťují se stejně jako dopravní značky před každou křižovatkou nebo odbočkou cyklotrasy.

V okolí Jihlavy jsou vedeny následující cyklotrasy:

- Cyklotrasa č.161 Načeradec – Jihlava (není vyznačeno v celé délce)
- Cyklotrasa č.162 Jihlava – Třebíč
- Cyklotrasa č.1114 Jihlávka - Kamenice nad Lipou
- Cyklotrasa č.4157 Rušínov - Polná
- Cyklotrasa č.5090 Třešť – Rohozná
- Cyklotrasa č.5091 Třešť – Telč
- Cyklotrasa č.5092 Batelov – Knínice
- Cyklotrasa č.5093 Třešť - Šibeniční vrch
- Cyklotrasa č.5111 Číchov – Přibyslavice
- Cyklotrasa č.5128 Jihlávka - Spělov
- Cyklotrasa č.5129 Třešť - Pelhřimov
- Cyklotrasa č.5200 Třešť - Aleje
- Cyklotrasa č.5215 Luka nad Jihlavou – Luka nad Jihlavou

DÁLKOVÉ CYKLISTICKÉ KORIDORY – NÁRODNÍ

Rozvoj cyklistické dopravy v ČR vychází z „Národní strategie rozvoje cyklistické dopravy“. Prioritami je zajištění kvality a bezpečnosti dopravy tak, aby cyklistika mohla být rovnocenným prostředkem šetrné formy dopravní obsluhy a vyhledávanou formou aktivity v rámci řízeného rozvoje rekreace s cílem přirozeného omezení motorové dopravy a posílení ochrany životního prostředí a zdraví.

V evropských souvislostech jsou přes území ČR vedeny tři evropské dálkové cyklotrasy sítě „Eurovelo“, žádná z nich ale přímo Jihlavou neprochází.

Přes Jihlavu jsou vedeny následující dálkové koridory:

Cyklotrasa **č. 16** Slavonice – Telč – Třešť – Jihlava – Polná – Hlinsko. Trasa je součástí tzv.

Českomoravské trasy, která se táhne z Jeseníku přes Hlinsko v Čechách, Přebyslav, Jihlavu, Třešť, Telč a Třeboň do Českých Budějovic a je nejdelší trasou v destinaci - 365 km.

Cyklotrasa **č. 26** Jihlava – Třebíč – Raabs vede až k českorakouské státní hranici a doplňuje páteří síť cyklostezek nadregionálního významu.

Trasa Jihlava – Český Těšín. Prochází přes Třebíč – Brno – Zlín – Vsetín – Nový Jičín – Frýdek Místek – Český Těšín, délka 349 km. Tato dálková trasa se skládá z místních cyklotras a nemá jednotné číslo.